

HEBREJSKÁ BIBLIA A STARÁ ZMLUVA

Pavel Hanes

Košice, 14. október 2023

SÚVISIACE OTÁZKY

- Miesto Starej Zmluvy (Hebrejskej biblie) vo viere, myslení a v živote kresťana
- Vzťah medzi cirkvou a Izraelom (Židmi)
 - Štát Izrael v kresťanskej teológii
- Svätenie soboty (šabbat)
 - nedeľa?
- Výklad starozmluvných textov
 - Novozmluvná interpretácia
 - Analógie a spiritualizácia

SLOVÁ A POJMY

- Biblia (βιβλία) → od „BIBLION“ = „knižočka“
 - Plurál ako “dáta” → súbor kníh
- Písmo (γραφή)
 - Lk 4:21 (naplnenie); Gal 3:8 (perzonifikácia)
- Zmluva (ברית, διαθήκη)
 - Zmluva → testament
- Stará a Nová (zmluva) (παλαιά, καινή)
 - „stará“ → 2Kor 3:14; Jer 31:31-32
 - Hľa, prichádzajú dni, hovorí Pán, keď uzavriem s domom Izraela a s domom Júdu novú zmluvu! ³² Nie ako zmluvu, ktorú som uzavrel s ich otcami, keď som ich chytil za ruku, aby som ich vyviedol z Egypta. Tú moju zmluvu oni zrušili, hoci som im bol Pánom - hovorí Pán.
 - „nová“ → 2Kor 3:6; (Lk 22:20; 1Kor 11:25)

ZMLUVY V DEJINÁCH ĽUDSTVA A IZRAELA

- Adamova
 - **Hoz 6:7** Oni však zrušili zmluvu ako Adam, tam mi zostali neverní.
- Noachova
 - **Gn 9:13-14** Svoj oblúk umiestňujem v oblakoch, aby bol znakom zmluvy medzi mnou a zemou. ¹⁴ Keď zastriem zem oblakmi a keď sa v oblakoch zjaví moja dúha,
- Abrahámova
 - Gn 12:1-3; 15:18; 17:1-21
- Mojžišova
 - **Ex 24:7** A Mojžiš vzal knihu zmluvy a čítal ju nahlas ľudu,
- Dávidova
 - **Psalms 89:4-5** "Zmluvu som uzavrel so svojím vyvoleným, svojmu služobníkovi Dávidovi som prisahal: ⁵ Naveky zaistím tvoj rod a postavím tvoj trón, čo pretrvá všetky pokolenia."
- Kristova („Nová“)
 - Jer 31:31nn;

ČO JE NOVÉ V NOVEJ ZMLUVE

- Kňazstvo
 - **Heb 7:15** povstáva iný kňaz podobný Melchizedechovi
 - **1Pt 2:9** ...vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo
- Zákon
 - **Heb 7:12** keď sa zmení kňazstvo, musí sa zmeniť aj zákon
- Chrám
 - **1Kor 3:16** (vy) ste Boží chrám
- Obeť
 - **2Kor 5:21** (hriech = „obeť za hriech“)
- Národ/lud
 - **Fil 3:3** Ved' obrezaní sme my, čo slúžime v Božom Duchu a chválime sa v Kristovi Ježišovi a nevkladáme nádej do tela (**1Pt 2:9**)

2 Kor 3:5-6

...naša schopnosť je z Boha. ⁶ On nás urobil súcich za služobníkov Novej zmluvy, a nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, kým Duch oživuje.